

EUROPE DIRECT
Poprad

str. 3
EURÓPSKY PLÁN BOJA PROTI
RAKOVINE

KOMISIA STANOVUJE ZNÍŽENIE PRÍTOMNOSTI
KARCINOGENNÝCH LÁTKOK V POTRAVINÁCH

str. 4
KOMISIA ZAREGISTROVALA
NOVÚ OBČIANSKU INICIATÍVU

EUROSPRAVODAJ

Elektronický mesačník centra Europe Direct Poprad | August 2021

KOMISIA ODOBRIĽA NOVÝ PRODUKT S ROZPOČTOM 1,4 MLD EUR

MA SLUŽIŤ NA PODPORU MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV

Európska komisia schválila v súlade s pravidlami EÚ o štátnej pomoci zavedenie nového produktu vo forme záruk na syntetické sekuritizačné tranže v rámci Európskeho záručného fondu, ktorý je pod správou skupiny Európskej investičnej banky, na podporu podnikov zasiahnutých pandémiou koronavírusu v 22 zapojených členských štátoch, vrátane Slovenska. Očakáva sa, že nový produkt s predpokladaným rozpočtom 1,4 mld. eur zmobilizuje najmenej 13 miliárd eur na nové úvery pre malé a stredné podniky (MSP), ktorých činnosť ovplyvnila pandémia. Ide o významný príspevok k celkovému cieľu Európskeho záručného fondu zmobilizovať v 22 zúčastnených členských štátoch dodatočné finančné prostriedky do výšky 200 miliárd eur.

Účelom nového produktu je pomôcť vytvoriť nové, rizikovejšie úvery poskytované finančnými sprostredkovateľmi pre MSP. Cieľom je uvoľniť úverovú kapacitu finančných sprostredkovateľov a predísť tomu, aby sa ich zdroje namiesto do úverov pre MSP presúvali do aktív s nižším rizikom. Riziko takéhoto presunu vyplýva z hospodárskej krízy spôsobenej pandémiou koronavírusu, ktorá môže viesť k zníženiu

ratingu súčasných úverových kníh finančných sprostredkovateľov, a tým k zvýšenému dopytu týchto sprostredkovateľov po vlastných zdrojoch. Cieľom fondu je koordinovane riešiť potreby v oblasti financovania zo strany európskych podnikov (najmä MSP), v prípade ktorých sa očakáva, že budú dlhodobo životaschopné, no v súčasnej kríze čelia ťažkostiam v celej Európe. Rozložením úverového rizika na všetky zúčastnené členské štáty

možno maximalizovať celkový vplyv fondu pri súčasnom výraznom znížení priemerných nákladov na fond v porovnaní s vnútroštátnymi systémami pomoci. Možnosť zapojiť sa do fondu majú všetky členské štáty. Doteraz sa zapojilo 22 členských štátov, ktoré spoločne ručia za operácie fondu. Členské štáty sa podieľajú na riadení fondu cez tzv. výbor prispievateľov, ktorý rozhoduje o použití záruky.

KOMISIA SCHVÁLILA DOHODU O PREDBEŽNOM NÁKUPE POTENCIÁLNEJ VAKCÍNY PROTI COVID-19 OD SPOLOČNOSTI NOVAVAX

Európska komisia schválila svoju siedmu dohodu o predbežnom nákupe (Advance Purchase Agreement) s farmaceutickou spoločnosťou Novavax. Cieľom je zabezpečiť prístup k potenciálnej vakcíne proti ochoreniu COVID-19 v štvrtom štvrtroku 2021 a v roku 2022. Na základe tejto zmluvy budú môcť členské štáty kúpiť až 100 miliónov dávok očkovacej látky Novavax s možnosťou nákupu ďalších 100 miliónov dávok v priebehu rokov 2021, 2022 a 2023,

a to za predpokladu, že vakcína bude bezpečná a účinná po preskúmaní a schválení Európskou agentúrou pre lieky. Členské štáty budú môcť aj darovať vakcíny krajinám s nižšími a strednými príjmami alebo ich presmerovať do iných európskych krajín.

Novavax je biotechnologická spoločnosť, ktorá vyvíja očkovacie látky novej generácie proti závažným infekčným chorobám. Ich vakcína proti ochoreniu COVID-19 už podlieha

priebežnému preskúmaniu agentúrou EMA vzhľadom na možné povolenie jej uvedenia na trh. Komisia prijala rozhodnutie podporiť túto vakcínu na základe dôkladného vedeckého posúdenia, použitej technológie, skúseností spoločnosti s vývojom vakcín a jej výrobných kapacít. Zmluva dopĺňa široké portfólio vakcín a prispieva k lepšej pripravenosti na pandémiu ochorenia COVID-19.

LIBERALIZÁCIA VÍZOVÉHO REŽIMU

KRAJINY ZÁPADNÉHO BALKÁNU A VÝCHODNÉHO PARTNERSTVA NAĎALEJ PLNIA POŽIADAVKY

Európska komisia predložila štvrtú správu o monitorovaní bezvízového režimu medzi EÚ a Albánskom, Bosnou a Hercegovinou, Čiernou Horou, Severným Macedónskom a Srbskom, ako aj Gruzínskom, Moldavskom a Ukrajinou. Zameriava sa na opatrenia prijaté v roku 2020, ktorými sa naplňujú odporúčania z tretej správy podávanej v rámci mechanizmu pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti. Pri krajinách

oslobodených od vízovej povinnosti menej ako sedem rokov (Gruzínsko, Moldavsko a Ukrajina) sa v správe uvádza aj podrobnejšie posúdenie ďalších opatrení, ktoré majú zaistiť nepretržité plnenie kritérií. V správe sa konštatuje, že všetky dotknuté krajiny naďalej plnia požiadavky potrebné na liberalizáciu vízového režimu a dosiahli pokrok pri plnení minuloročných odporúčaní. Zároveň upozorňuje na oblasti, v

ktorých každá krajina musí ešte pokročiť. V správe sa tiež píše, že bezvízový pohyb naďalej prináša členským štátom EÚ a partnerským krajinám hospodárske, sociálne a kultúrne výhody. Pandémia ochorenia COVID-19 a s ňou súvisiace cestovné obmedzenia mali veľký vplyv na migráciu a mobilitu do EÚ. Prevažná väčšina ľudí, ktorí cestovali do EÚ, mala legitímne dôvody.

EURÓPSKY PLÁN BOJA PROTI RAKOVINE

KOMISIA STANOVUJE ZNÍŽENIE PRÍTOMNOSTI KARCINOGENNÝCH LÁTKO V POTRAVINÁCH

Európska komisia stanovila nové maximálne hodnoty obsahu kadmia a olova v širokej škále potravinových výrobkov. Cieľom týchto opatrení je ďalej znižovať prítomnosť karcinogénnych kontaminantov v potravinách a zlepšiť prístupnosť zdravých potravín. Stanovenie nových hodnôt je súčasťou záväzkov prijatých v rámci Európskeho plánu boja proti rakovine. Tieto opatrenia sa budú uplatňovať od konca augusta. Maximálne hodnoty kadmia potenciálne obsiahnutého v potravinách, ako sú ovocie, zelenina, obilniny a olejiny, sa v niektorých prípadoch znížia. Opatrenie zvýši bezpečnosť predávaných a konzumovaných potravín v EÚ a pomôže odstrániť

z trhu potravinové výrobky s najvyššou koncentráciou kadmia. Okrem toho sa znížia maximálne hodnoty olova v mnohých potravinových výrobkoch vrátane potravín určených malým deťom. Nové maximálne množstvá olova sa stanovujú aj pre divo rastúce huby, koreniny a soľ. Kadmium je toxický ťažký kov prítomný v životnom prostredí, a to tak prirodzene, ako aj v dôsledku poľnohospodárskych a priemyselných činností. Hlavným zdrojom expozície nefajčiarov kadmiumu sú potraviny. Keďže olovo je tiež prirodzene sa vyskytujúci kontaminant v životnom prostredí, práve potraviny sú hlavným zdrojom vystavenia ľudí účinkom olova.

KOMISIA ZVEREJŇUJE VÝZVY NA PODPORU SPRAVODAJSKÝCH MÉDIÍ A VEREJNEJ SFÉRY

Európska komisia uverejnila štyri nové výzvy na predkladanie návrhov, ktorých cieľom je stimulovať rozmanitú verejnú sféru a podporovať prístup občanov k spoľahlivým informáciám v celej EÚ. Výzvy spolu predstavujú takmer 12 miliónov eur z finančných prostriedkov EÚ. Všetky financované projekty budú fungovať s úplnou redakčnou nezávislosťou.

Výzvy sa zameriavajú na:

- podporu viacjazyčného mediálneho obsahu o záležitostiach Únie prostredníctvom digitálnych platforiem
- zvyšovanie produkcie obsahu v tejto oblasti prostredníctvom siete rozhlasových staníc

- podporu mládežníckych mediálnych sietí, ktoré vytvárajú dôveryhodný obsah o aktuálnych záležitostiach prostredníctvom online formátov a podujatí na sociálnych sieťach
- zlepšenie prístupu občanov k dôveryhodným informáciám. Výzva je určená najmä pre mediálne platformy.

Nové aktivity vychádzajú z dvoch nedávno uverejnených výziev, ktorých cieľom je podporiť sektor spravodajských médií v partnerstvách v oblasti žurnalistiky a pri inováciách médií. Tieto iniciatívy sú súčasťou širšieho úsilia o podporu slobodného, životaschopného a pluralitného mediálneho prostredia v celej EÚ, ako sa aj uvádza v akčnom pláne pre európsku demokraciu a v akčnom pláne pre médiá a audiovizuálny sektor. Pri hľadaní vhodných finančných prostriedkov môže mediám pomôcť nový nástroj. Odborníci v oblasti médií môžu získať pomoc aj prostredníctvom kancelárií programu Kreativná Európa.

EURÓPSKA ÚNIA POMÁHA V BOJI PROTI LESNÝM POŽIAROM

Európska komisia urýchlene mobilizuje podporu pre regióny v Stredozemí a na západnom Balkáne, ktoré aj naďalej sužujú rozsiahle lesné požiare. Cieľom podpory je pomôcť krajinám obmedziť šírenie požiarov a chrániť životy a živobytie. Všetka pomoc sa mobilizuje prostredníctvom mechanizmu EÚ v oblasti civilnej ochrany,

pričom Komisia spolufinancuje minimálne 75 % nákladov na dopravu a operačné náklady. Koordinačné centrum EÚ pre reakcie na núdzové situácie je 24 hodín denne 7 dní v týždni v neustálom kontakte s orgánmi civilnej ochrany krajín postihnutých požiarom, dôkladne monitoruje situáciu a je pripravené poskytnúť pomoc EÚ.

- Do postihnutých oblastí v Taliansku odleteli dve hasiace lietadlá z Francúzska.
- Cyprus vyslal na pomoc gréckemu protipožiarnejmu tímu vyslal dve hasiace lietadlá.
- Z Česka a Holandska budú vyslané dva vrtuľníky na pomoc Albánsku.
- Do Severného Macedónska dorazí tím 45 hasičov zo Slovinska.

KOMISIA ZAREGISTROVALA NOVÚ OBČIANSKU INICIATÍVU

Európska komisia rozhodla o registrácii európskej iniciatívy občanov s názvom ReturnthePlastics: Iniciatíva občanov na zavedenie celoúijného systému zálohovania a recyklácie plastových fliaš. Komisia sa domnieva, že táto iniciatíva je z právneho hľadiska prípustná, pretože spĺňa potrebné podmienky. V tejto fáze neskúmala podstatu iniciatívy. Po registrácii môžu organizátori začať zbierať podpisy. Ak európska iniciatíva občanov získa do jedného roka milión vyhlásení o podpore pochádzajúcich z aspoň siedmich rôznych členských štátov, Komisia sa k nej bude musieť vyjadriť. Svoje rozhodnutie, či sa žiadosťou bude alebo nebude zaoberať, musí odôvodniť. Organizátori iniciatívy vyzývajú Komisiu,

aby predložila návrh na:

- zavedenie celoúijného systému zálohovania a recyklácie plastových fliaš,
- motivovanie všetkých členských štátov EÚ k tomu, aby supermarkety (obchodné reťazce), ktoré predávajú plastové fliaše, inštalovali výkupné automaty na recykláciu plastových fliaš po ich kúpe a použití spotrebiteľom, a
- zabezpečenie, aby spoločnosti vyrábajúce plastové fliaše platili dane z plastov za recykláciu a zálohovanie plastových fliaš (podľa zásady „znečistovateľ platí“).

Európska iniciatíva občanov bola zavedená Lisabonskou zmluvou ako nástroj občanov na ovplyvňovanie tvorby politik. Oficiálne sa začala používať v apríli 2012. Spĺňať musí tieto podmienky prípustnosti:

1. navrhovaná iniciatíva nesmie zjavne prekračovať rámec právomocí Komisie predložiť návrh právneho aktu,
2. nesmie predstavovať zjavné zneužitie práva, byť zjavne neopodstatnená ani šikanujúca,
3. ani nesmie byť zjavne v rozpore s hodnotami Únie. Komisií bolo doposiaľ doručených 107 žiadostí o začatie európskej iniciatívy občanov, pričom 82 z nich bolo prípustných, a teda splnilo podmienky registrácie.

EUROSPRAVODAJ – Elektronický mesačník Informačného centra Europe Direct Poprad.

Vydavateľ: Informačné centrum Europe Direct Poprad. Adresa: Hviezdoslavova 24, 058 01 Poprad.

Texty článkov: Európska únia, EURACTIV. Spolufinancované z rozpočtu EÚ.

Pre použitie obrázka uvedeného v tomto dokumente je potrebné kontaktovať autora obrázka.

© EDIC Poprad, EÚ, 2021

Ďakujeme Vám za čas, ktorý Ste venovali čítaniu Eurospravodaja, veríme, že Vás zaujal.

Vaše pripomienky, návrhy a otázky uvítame na europedirect@europedirectpp.eu.